



Јавно предузеће „Аутопутевни Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука
Васе Пелагића 10, 78 000 Бања Лука
Тел.: +387 51 233 670, +387 51 233 680, +387 51 233 690
Факс: +387 51 233 700
е-маил: info@autoputevirs.com
www.autoputevirs.com

Број: 013-2045/16

Датум: 13. 04. 2016. године

ТЕНДЕРСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА ЗА НАБАВКУ УСЛУГА

ПРЕГОВАРАЧКИ ПОСТУПАК ЈАВНЕ НАБАВКЕ БЕЗ ОБЈАВЕ ОБАВЈЕШТЕЊА

**„Набавка додатних услуга израде Плана парцелације
за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку
за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој“**

Бања Лука, 13. 04. 2016. године

САДРЖАЈ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Подаци о уговорном органу:

Подаци о особама задужним да воде комуникацију у име Уговорног органа са понуђачима

Попис привредних субјеката са којим је уговорни орган у сукобу интереса

Редни број набавке

Подаци о поступку јавне набавке

2. ИНФОРМАЦИЈЕ О ТЕНДЕРСКОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

3. ПОДАЦИ О ПРЕДМЕТУ НАБАВКЕ

3.1. Опис предмета набавке

3.2. Подјела на лотове

3.3. Количина предмета набавке

3.4. Техничке спецификације

3.5. Мјесто испоруке роба/пужања услуга/извођења радова

Рок испоруке роба/пужања услуга/извођења радова

4. УСЛОВИ ЗА КВАЛИФИКАЦИЈУ ПОНУЂАЧА

4.1. Услови и докази за личну способност понуђача

4.2. Услови и докази способности за обављање професионалне дјелатности понуђача

4.3. Група понуђача

5. ПОДАЦИ О ПОНУДИ

Начин припреме понуде и садржај понуде

Садржај понуде

Начин доставе понуда

Допуштеност доставе алтернативних понуда

Цијена понуде

Начин одређивања цијене понуде

Валута понуде

Критериј за додјелу уговора

Рок важења понуде

6. ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНИ ТРЕТМАН ДОМАЋЕГ

7. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Мјесто, датум и вријеме за пријем понуда

Мјесто, датум и вријеме отварања понуда

Нацрт уговора

8. ОСТАЛИ ПОДАЦИ

Гаранција за озбиљност понуде

Гаранција за добро извршење посла

Доношење одлуке о исходу поступка јавне набавке

Закључивање уговора и подуговарање

Заштита права понуђача

Повјерљивост документације понуђача

Измјена, допуна и повлачење понуда

Неприродно ниска понуђена цијена

Појашњења понуда
Исправка рачунских грешака
Сукоб интереса
Поука о правном лијеку

ПРИЛОЗИ

**ПОЗИВ ЗА ДОСТАВЉАЊЕ ПОНУДЕ У ПРЕГОВАРАЧКОМ ПОСТУПКУ НАБАВКЕ БЕЗ
ОБЈАВЕ ОБАВЈЕШТЕЊА**

Број: 013-2045/16

Датум: 13. 04. 2016. године

За: понуђача: „ПРОЈЕКТ“ д.о.о., ул. Веселина Маслеше број 1/IV, 78 000 Бања Лука

Предмет: Позив на преговарачки поступак без објаве обавјештења за набавку додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој

Поштовани,

Позивамо Вас да учествујете у преговарачком поступку без објаве обавјештења за набавку додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој, који се спроводи у складу са чланом 23. став 1) тачка б) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број:39/14).

Чланом 23. став 1) тачка б) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број:39/14) прописано је да се уговор о јавној набавци услуга може закључити у преговарачком поступку без објаве обавјештења за набавку додатних услуга које нису укључене у првобитно разматрани пројекат или у првобитно закључени уговор, али који усљед непредвиђених околности постану неопходне за извршење или извођење у њима описаних услуга, и када се такве додатне услуге не могу технички или економски, одвојити од основног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Такав уговор се може закључити са добављачем којем је додијељен основни уговор, а укупна вриједност уговора додијељених за додатне услуге не може прећи 30 % од вриједности основног уговора.

Наиме, основни Уговор о набавци услуга израде измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Прњавор, Дервента и Добој закључен је по окончању поступка јавне набавке путем конкурентског захтјева за достављање понуда дана 29.07.2013.године са понуђачем „ПРОЈЕКТ“ д.о.о., ул. Веселина Маслеше број 1/IV, 78 000 Бања Лука на износ од 48.900,00 КМ без ПДВ-а.

Међутим, у току реализације предметног уговора наступиле су одређене околности које за последицу имају потребу да се од добављача из основног уговора изврши набавка додатних услуга које нису укључене у првобитно закључени уговор и које се као такве не могу технички одвојити од основног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Потреба да се од добављача из основног уговора изврши набавка додатних услуга настала је као последица чињенице да је Народна скупштина Републике Српске на сједници одржаној 08.10.2015.године донијела Одлуку о изради Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку број: 02/1-021-1179/15 од 08.10.2015.године („Службени гласник Републике Српске“, број:87/15) а у складу са којом одлуком је потребно урадити нови документ, а не измјене и допуне постојећег Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој.

Наиме, „План парцелације и урбанистичко-технички услови за изградњу аутопута Бањалука-Добој“, дионице Добој, Дервента, Прњавор и Лакташи усвојени су на сједницама скупштина општина Добој, Дервента, Прњавор и Лакташи у јулу 2009. године.

Исти „Планови парцелације са УТУ за изградњу аутопута Бања Лука – Добој“ на дионицама Добој, Дервента, Прњавор и Лакташи рађени су на основу идејног рјешења достављеног од стране пројектанта у раној фази пројектовања, како је и уобичајено за ову врсту објеката а са извођачем радова на изградњи аутопута Бања Лука-Добој, дионица Прњавор-Добој уговорене су поред извођења радова и услуге израде главног пројекта за наведену дионицу аутопута.

Међутим, у току израде главног пројекта на бази резултата детаљних геотехничких истраживања, хидролошких и других података прибављених за ниво израде главног пројекта, разрађена су побољшана техничка рјешења, и показало се да постоје одређена одступања у односу на идејни пројекат те да је из тих разлога неопходно са главним пројектом ускладити и просторно-планска документа односно план парцелације за наведеу дионицу. Имајући у виду наведе разлоге Народна скупштина Републике Српске је и донијела цитирану Одлуку.

Измјене које су настале највећим дијелом су посљедица вертикалног помјерања главне трасе, а самим тим дошло је до измјештања замјенских путева у складу са помјереном нивелетом главне трасе, као и одређене измјене код регулације водених токова, положаја и врсте објеката (подвожњаци су замијењени надвожњацима, димензије објеката су измијењене и сл). Све ово је утицало на обухват експропријације тј. линија експропријације није иста, те је према томе постало неопходно да се са главним пројектом усклади и просторно-планска документа односно план парцелације за наведеу дионицу.

Када је у питању Општина Станари иста је додата у План парцелације за аутопут Бања Лука-Добој из разлога што је Народна скупштина Републике Српске дана 09.09.2014.године донијела Закон о оснивању општине Станари („Службени гласник Републике Српске“, број:83/14), која је настала од дијела територије града Добоја, па како дио трасе аутопута пролази дјелимично том територијом иста општина је и додата у предметном Плану парцелације.

Тачком IV наведене Одлуке одређено је да је носилац припреме Плана Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, а носилац израде плана правно лице овлашћено за израду документа просторног уређења, чији ће избор извршити подносилац иницијативе за доношење Плана односно инвеститор (ЈП „Аутопутеви РС“) у складу са прописима о јавним набавкама, а тачком XII је одређено средства за израду плана обезбјеђује подносилац иницијативе за доношење Плана односно инвеститор.

Дакле, са доношењем исте Одлуке за Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. је настала обавеза да у складу са прописима о јавним набавкама изврши избор правног лица овлашћеног за израду наведеног документа просторног уређења.

Будући да је до доношења одлуке Народне скупштине Републике Српске, са аспекта реализације, основни Уговор о изради измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Пријавор, Дервента и Добој није у потпуности реализован, те да је потреба за набавком додатних услуга на изради Плана парцелације настала из непредвиђених околности те да се исте услуге не могу технички одвојити од основног уговора и да процјена вриједности истих услуга не прелази 30% основног уговора показало се да су испуњени услови за набавку додатних услуга кроз преговарачки поступак јавне набавке без објаве обавјештења о набавци.

С обзиром на изложено, овим Позивом позивате се да доставите почетну понуду за набавку додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Пријавор, Дервента, Станари и Добој и то у оквиру преговарачког поступка јавне набавке без објављивања обавјештења о набавци.

По пријему почетне понуде, Комисија за јавну набавку Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука ће прегледати почетну понуду, да би се утврдило да ли су услови за учешће задовољени и да ли је понуда прихватљива.

Након тога Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука ће упутити писмени позив понуђачу да учествује у преговорима о техничким, економским, правним и другим аспектима уговора, а у вези са достављеном почетном понудом.

Након закључења преговора, Комисија за јавну набавку упутиће позив понуђачу за достављање коначне понуде и то у писменој форми и путем факса. Понуђач је дужан доставити коначну понуду коју ће Комисија за јавну набавку прегледати, да би се осигурало да је понуда задовољавајућа и у складу са проведеним преговорима. Након тога, Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука ће у складу са препоруком Комисије за јавну

набавку одлучити о додјеливању уговора о набавци додатних услуга понуђачу уколико је исти поднио прихватљиву понуду.

Да би био позван на учешће у преговарачком поступку, понуђач мора задовољити минималне услове из чл.45. Закона о јавним набавкама (у даљем тексту: Закон), који су детаљно описани у тачки 5. тендерске документације.

Почетна понуда се доставља на следећу адресу: Јавно предузеће "Аутопутеви Републике Српске" д.о.о., Васе Пелагића 10, 78 000 Бања Лука, најкасније до 20.04.2016. године до 12:30 часова. Понуда ће бити отворена истог дана са почетком у 13:00 часова без присуства представника понуђача.

Критеријум за оцјену почетне и коначне понуде је "најнижа цијена технички задовољавајуће понуде", а предмет набавке није подијелен на лотове.

У очекивању ваше понуде,

С поштовањем,


Душан Тошић, дипл. грађ. инж.



ОПШТИ ПОДАЦИ

1.1 Подаци о уговорном органу:

Уговорни орган:	Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу
Адреса:	Васе Пелагића бр. 10, 78 000 Бања Лука
ИДБ/ЈИБ:	4402955260002
Телефон:	051 233 670, 233-680
Факс:	051 233 700
Веб адреса:	www.autoputevirs.com

1.2 Подаци о особама задужним да воде комуникацију у име Уговорног органа са понуђачом:

Контакт особе:	Јадранка Иветић, дипл.инж.грађевинарства Тамара Шобота, дипл.правник
Телефон:	051 233 670, 233-680
Факс:	051 233 700
Е-маил:	sdjukic@autoputevirs.com tsobota@autoputevirs.com

1.2.1. Понуђач се упозорава да све информације у вези са поступком јавне набавке (увид и преузимање тендерске документације, захтјев за појашњење и друге информације) могу да добију искључиво од надлежних контакт особа, у противном други начин кореспонденције Уговорни орган не сматра валидним.

1.2.2. Цјелокупна комуникација и размјена информација (кореспонденција) између Уговорног органа и понуђача треба се водити у писаној форми, на начин да се иста доставља поштом или лично на адресу наведену у тендерској документацији.

1.2.3. Изузетно од тачке 1.2.2. тендерске документације, комуникација између уговорног органа и понуђача може се обављати и путем факса и е-маила на број факса и е-маил адресу означену у тендерској документацији, тачка 1.2.

1.3 Попис привредних субјеката са којим је уговорни орган у сукобу интереса

На основу члана 52. став 4. Закона о јавним набавкама, уговорни орган не може закључити уговоре са сљедећим привредним субјектима:

- а) „БМП“ д.о.о. Бања Лука
- б) „Градинвест“ д.о.о. Приједор

1.4 Редни број набавке

1.4.1. Број набавке: 013-2045/16

1.4.2. Редни број набавке у Плану јавних набавки:17

1.5 Подаци о поступку јавне набавке

- 1.5.1. Врста поступка јавне набавке: преговарачки поступак без објаве обавјештења о набавци у складу са чланом 28. Закона о јавним набавкама. Основ за примјену преговарачког поступка без објаве обавјештења је испуњен у складу са чланом 23. став 1) тачка б) Закона о јавним набавкама.
- 1.5.2. Процијенјена вриједност јавне набавке без ПДВ-а: 14.670,00 КМ
- 1.5.3. Врста уговора о јавној набавци: услуге.
- 1.5.4. Оквирни споразум: не намјерава се закључити оквирни споразум.
- 1.5.5. Не спроводи се електронска аукција.

ИНФОРМАЦИЈЕ О ТЕНДЕРСКОЈ ДОКУМЕНТАЦИЈИ

2.1. Тендерска документација се доставља понуђачу – „ПРОЈЕКТ“ д.о.о., ул. Веселина Маслеше број 1/IV, 78 000 Бања Лука са којим је дана 29.07.2013. године закључен основни Уговор о набавци услуга израде измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Пријавор, Дервента и Добој.

2.2. Тендерска документација ће се доставити понуђачу из тачке 2.1. путем поште и у препорученој пошљици.

Уговорни орган је омогућио неограничен и директан приступ тендерској документацији на интернет страници уговорног органа: www.autoputevirs.com у складу са чланом 28. став (4) Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број:39/14).

2.3. Уговорни орган може у свако доба измјенити или допунити тендерску документацију под условом да се све измјене или допуне доставе заинтересованим понуђачима исти дан, а најкасније 5 дана прије датума који је одређен као рок подношења понуда. Извршена измјена биће саставни дио тендерске документације.

2.4. У случају да такве измјене подразумијевају суштину промјену предмета набавке, уговорни орган ће продужити рок за пријем понуда у зависности од сложености предмета набавке. Рок за продужење не може бити краћи од 7 дана.

2.5. Заинтересовани понуђач може тражити појашњење тендерске документације од Уговорног органа у писаној форми, и то благовремено, а најкасније 10 (десет) дана прије истека рока за подношење понуда.

2.6. У случају давања појашњења по захтјеву заинтересованог понуђача, уговорни орган ће писменим одговором обавјестити све потенцијалне понуђаче који су преузели тендерску документацију, с тим да у одговору о појашњењу неће наводити име привредног субјекта који је тражио појашњење. Уговорни орган је дужан у року од 3 дана, а најкасније у року од 5 дана прије истека рока за пријем понуда доставити писмено појашњење свим потенцијалним понуђачима. Ако одговор уговорног органа доводи до измјена тендерске документације, и те измјене од понуђача захтијевају да изврше знатне измјене и/или да прилагоде њихове понуде, уговорни орган дужан је да продужи рок за подношење понуда најмање за 7 дана.

ПОДАЦИ О ПРЕДМЕТУ НАБАВКЕ

3.1. Опис предмета набавке

3.1.1. Предмет овог поступка је: набавка додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Пријавор, Дервента, Станари и Добој.

Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука је спровело поступак јавне набавке путем конкурентског захтјева за достављање понуда за набавку услуга израде измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Пријавор, Дервента и Добој након којег је дана 29.07.2013. године закључен основни Уговор о набавци услуга израде измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Пријавор, Дервента и Добој.

Међутим, у току реализације предметног уговора наступиле су одређене околности које за последицу имају потребу да се од добављача из основног уговора изврши набавка додатних услуга које нису укључене у првобитно закључени уговор и које се као такве не могу технички одвојити од основног уговора без већих непогодности за уговорни орган. Потреба да се од добављача из основног уговора изврши набавка додатних услуга настала је, између осталог, као последица

чињенице да је Народна скупштина Републике Српске на сједници одржаној 08.10.2015.године донијела Одлуку о изради Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку број: 02/1-021-1179/15 од 08.10.2015.године („Службени гласник Републике Српске“, број:87/15) а у складу са којом одлуком је потребно урадити нови документ, а не измјене и допуне постојећег Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој.

Наиме, „План парцелације и урбанистичко-технички услови за изградњу аутопута Бањалука-Добој“, дионице Добој, Дервента, Пријавор и Лакташи усвојени су на сједницама скупштина општина Добој, Дервента, Пријавор и Лакташи у јулу 2009. године.

Исти „Планови парцелације са УТУ за изградњу аутопута Бања Лука – Добој“ на дионицама Добој, Дервента, Пријавор и Лакташи рађени су на основу идејног рјешења достављеног од стране пројектанта у раној фази пројектовања, како је и уобичајено за ову врсту објеката а са извођачем радова на изградњи аутопута Бања Лука-Добој, дионица Пријавор-Добој уговорене су поред извођења радова и услуге израде главног пројекта за наведену дионицу аутопута.

Међутим, у току израде главног пројекта за приступне путеве и главну трасу показало се да постоје одређена одступања у односу на идејни пројекат те да је из тих разлога неопходно са главним пројектом ускладити и просторно-планска документа односно план парцелације за наведену дионицу. Имајући у виду наведе разлоге Народна скупштина Републике Српске је и донијела цитирану Одлуку.

Измјене које су настале највећим дијелом су последица вертикалног помјерања главне трасе, а самим тим дошло је до измјештања замјенских путева у складу са помјереном нивелетом главне трасе, као и одређене измјене код регулације водених токова, положаја и врсте објеката (подвожњаци су замијењени надвожњацима, димензије објеката су измијењене и сл). Све ово је утицало на обухват експропријације тј. линија експропријације није иста, те је према томе постало неопходно да се са главним пројектом усклади и просторно-планска документа односно план парцелације за наведену дионицу.

Будући да је до доношења одлуке Народне скупштине Републике Српске, са аспекта реализације, основни Уговор о изради измјена и допуна Плана парцелације за изградњу аутопута Бања Лука-Добој на територији општина Пријавор, Дервента и Добој није у потпуности реализован, те да је потреба за набавком додатних услуга на изради Плана парцелације настала из непредвиђених околности те да се исте услуге не могу технички одвојити од основног уговора и да процјена вриједности истих услуга не прелази 30% основног уговора показало се да су испуњени услови за набавку додатних услуга кроз преговарачки поступак јавне набавке без објаве обавјештења о набавци.

3.1.2. Ознака и назив из ЈРЈН: 71240000-2

3.2. Подјела на лотове

Предмет набавке није подијељен на лотове.

3.3. Количина предмета набавке

Количина предмета набавке исказана у овој документацији је тачна количина предмета набавке.

3.4. Техничке спецификације

Техничка спецификација предметне набавке је саставни дио тендерске документације и дата је у Анексу број 6 као Пројектни задатак.

3.5. Мјесто испоруке

Мјесто испоруке услуга је у сједишту носиоца припреме тј. Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске и у сједишту уговорног органа тј. Јавног предузећа „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука.

3.6. Рок испоруке

Испорука услуга односно Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој ће се извршити најкасније у року од 10 дана рачунајући од дана закључења уговора.

У случају кашњења у испоруци услуга, до којег је дошло кривицом одабраног понуђача, исти ће платити уговорну казну у складу са Законом о облигационим односима у износу од 1% наручених услуга, за сваки дан кашњења до уредног испуњења, с тим да укупан износ уговорене казне не може пријећи 10% од укупно уговорене вриједности услуга која је предмет наручбе. Одабрани понуђач је дужан платити уговорену казну у року од 7 (седам) дана од дана пријема захтјева за плаћање од уговорног органа.

Уговорни орган неће наплатити уговорену казну уколико је до кашњења дошло услед више силе. Под вишом силом се подразумјева случај када испуњење обавезе постане немогуће због ванредних вањских догађаја на које изабрани понуђач није могао утицати нити их предвидјети.

3.7 Понуђач доставља почетну понуду према овом позиву. Образац за цијену почетне понуде се попуњава у складу са Анексом бр. 2 ове тендерске документације.

3.8 Елементи уговора о којима ће се преговарати у овом поступку су: рок и услови плаћања, начин и услови испоруке докумената насталих извршењем услуга те други технички, економски и правни аспекти уговора.

УСЛОВИ ЗА КВАЛИФИКАЦИЈУ ПОНУЂАЧА

4.1.1. Понуђач је дужан у сврху доказивања личне способности у складу са чланом 45. Закона о јавним набавкама доказати да:

а) у кривичном поступку није осуђен правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;

б) није под стечајем или није предмет стечајног поступка, осим у случају постојања важеће одлуке о потврди стечајног плана или је предмет поступка ликвидације, односно у поступку је обустављања пословне дјелатности, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;

в) је испунио обавезе у вези са плаћањем пензионог и инвалидског осигурања и здравственог осигурања, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или прописима земље у којој је регистрован;

г) је испунио обавезе у вези са плаћањем директних и индиректних пореза, у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован.

У сврху испуњавања услова из ове тачке понуђачи требају доставити попуњену **Изјаву овјерену код надлежног органа** (орган управе или нотар) да се на њих не односе случајеви дефинисани тачком 4.1. од а) до г) тендерске документације. **Изјава се доставља у форми утврђеној Анексом број 3. Тендерске документације.** Изјава не смије бити старија од 15 дана од дана предаје понуде.

Уколико понуду доставља група понуђача, сваки члан групе је дужан доставити овјерену изјаву.

4.1.2. Понуђач је обавезан да достави сљедеће документе којима ће потврдити вјеродостојност дате изјаве из тачке 4.1.1.:

а) извод/увјерење из казнене евиденције надлежног суда којим доказује да у кривичном поступку није осуђен правоснажном пресудом за кривична дјела организованог криминала, корупцију, превару или прање новца у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;

б) извод или потврда из евиденције у којима се воде чиниенице да није под стечајем или није предмет стечајног поступка, осим у случају постојања важеће одлуке о потврди стечајног плана или да није предмет поступка ликвидације, односно да није у поступку обустављања пословне дјелатности у складу са важећим прописима у Босни и Херцеговини или земљи у којој је регистрован;

в) потврде надлежне пореске управе или уколико се ради о понуђачу који није регистрован у Босни и Херцеговини, потврда или извод из евиденције на основу које се може утврдити да уредно

измирује обавезе за пензијско и инвалидско и здравствено осигурање; г) потврда надлежне/их институција о којим се потврђује да је понуђач измирио доспјеле обавезе у вези са плаћањем директних и индиректних пореза.

4.1.3. У случају да понуђач има закључен споразум о репрограму обавеза, односно одгођеном плаћању, по основу доприноса за пензионо-инвалидско осигурање, здравствено осигурање, директне и индиректне порезе, дужни су доставити потврду надлежне институције/а да понуђач у предвиђеној динамици измирује своје репрограмиране и текуће обавезе.

Уколико је понуђач закључио споразум о репрограму обавеза или одгођеном плаћања обавеза и извршио само једну уплату обавеза, непосредно прије доставе понуде, не сматра се да у предвиђеној динамици извршавају своје обавезе и тај понуђач неће бити квалификован у овом поступку јавне набавке.

4.1.4. Докази које је дужан доставити изабрани понуђач морају садржавати потврду да је у моменту предаје понуде испуњавао услове који се траже тендерском документацијом. У противном ће се сматрати да је дао лажну изјаву. Доказе о испуњавању услова је дужан доставити у року од 5 (пет) дана од дана запримања обавјештења о резултатима овог поступка јавне набавке. Докази које доставља изабрани понуђач не могу бити старији од 3 (три) мјесеца, рачунајући од момента предаје понуде и морају бити оригинали или овјерене копије. Наиме, изабрани понуђач мора испуњавати све услове у моменту предаје понуде, у противном ће се сматрати да је дао лажну изјаву из члана 45. Закона. За понуђаче који имају сједиште изван БиХ не захтјева се посебна надовјера докумената.

Уговорни орган ће у случају да понуђач не достави тражене доказе његову понуду одбити као неприхватљиву.

Уколико понуду доставља група понуђача, сваки члан групе мора испуњавати услове у погледу личне способности и докази се достављају за сваког члана групе.

Напомена: Понуђач може уз Изјаву, тј. уз своју почетну понуду одмах доставити и тражене доказе којима потврђује вјеродостојност дате изјаве из тачке 4.1.1. Овим се понуђач ослобађа обавезе накнадног достављања доказа.

4.1.5. Уговорни орган може дисквалификовати понуђача из овог поступка јавне набавке уколико може доказати да је понуђач био крив за озбиљан професионални прекршај у посљедње три године, али само уколико може доказати на било који начин, посебно значајни и/или недостаци који се понављају у извршавању битних захтјева уговора који су довели до његовог пријевременог раскида (нпр. Доказ о пријевременом раскиду ранијег уговора због неиспуњавања обавезе у складу са Законом о облигационим односима), настанка штете (правоснажна пресуда надлежног суда за штету коју је претрпιο уговорни орган), или ругих сличних посљедица које су резултат намјере или немара тог привредног субјекта (докази у складу са постојећим прописима у Босни и Херцеговини).

4.2. Способност за обављање професионалне дјелатности

4.2.1. Што се тиче способности за обављање професионалне дјелатности понуђачи морају бити регистровани за обављање дјелатности која је предмет јавне набавке.

4.2.2. У сврху доказивања професионалне способности понуђачи требају уз понуду доставити доказ о регистрацији у одговарајућим професионалним или другим регистрима земље у којој су регистровани или да осигурају посебну изјаву или потврду надлежног органа којом се доказује њихово право да обављају професионалну дјелатност, која је у вези с предметом набавке.

ОПЦИЈА:

- *за понуђаче из БиХ: Понуђач у сврху доказа о испуњавању услова из члана 46. Закона дужан је доставити Актуелни извод из судског регистра или изјаву/потврду надлежног органа из које се види да је понуђач регистрован за обављање дјелатности која је предмет ове набавке.*

- *за понуђаче чије је сједиште изван БиХ: одговарајући документ који одговара захтјеву из члана 46. Закона, а који је издат од надлежног органа, све према важећим прописима земље сједишта понуђача/земље у којој је регистрован понуђач.*

Достављени докази се признају, без обзира на којем нивоу власти су издати.

4.2.3. Докази који се достављају морају бити оригинали или овјерене копије, с тим да датум издавања оригинала не може бити старији од три мјесеца рачунајући од дана достављања понуде.

4.3. Група понуђача

4.3.1. У случају да понуду доставља група понуђача, уговорни орган ће оцјену испуњености квалификационих услова од стране групе понуђача извршити на слиједећи начин:

- услове који су наведени под тачком 4.1. и 4.2. мора испуњавати сваки члан групе понуђача појединачно, те сваки од чланова групе понуђача мора доставити документацију којом доказују испуњавање постављених услова, на начин на који су предвиђени да се достављају докази (изјава о испуњености услова из члана 45. потписана у складу са Анексом 3 – документи у року од 5 дана од пријеме одлуке или обоје у склопу понуде, посебно за сваког члана групе понуђача).

4.3.2. Чланови групе понуђача дужни су доставити изјаву о заједничкој понуди. Изјава о заједничкој понуди садржи назив и сједиште свих понуђача који учествују у заједничкој понуди, назив и сједиште носиоца понуде-главног добављача, име и презиме особе/особа овлашћених за потписивање заједничке понуде, особе/особа задужених за вођење преговора, име и презиме особе/особа овлашћених за потписивање уговора и потписе и печате свих чланова групе понуђача.

4.3.3. Група понуђача дужна је уз коначну понуду доставити оригинал или овјерену копију правног акта о удруживању у групу понуђача ради учешћа у овом поступку јавне набавке. Наведени правни акт мора садржавати: ко су чланови групе понуђача са тачним идентификационим елементима; ко има право истуна, представљања и овлашћење за потписивање уговора у име групе понуђача као и утврђену солидарну одговорност између чланова групе понуђача за обавезе које преузима група понуђача.

4.3.4. Сви чланови групе заједно морају бити регистровани за обављање дјелатности која је предмет набавке или за дио предмета набавке.

4.4. Сукоб интереса

4.4.1. У складу са чланом 52. Закона, као и са другим важећим прописима у БиХ, уговорни орган ће одбити понуду уколико је понуђач који је доставио понуду, дао или намјерава дати садашњем или бившем запосленику уговорног органа поклон у виду новчаног износа или у неком другом облику, у покушају да изврши утицај на неки поступак или на одлуку или на сам ток поступка јавне набавке. Уговорни орган ће у писаној форми обавијестити понуђача и Агенцију за јавне набавке о одбијању понуде, те о разлозима за то и о томе ће направити забиљешку у извјештају о поступку набавке.

Понуђач је дужан уз понуду доставити и посебну писмену изјаву да није пудио мито нити учествовао у било каквим радњама чији је циљ корупција у јавној набавци. Писмена изјава је саставни дио тендерске документације – Анекс број 4 тендерске документације.

4.4.2. У случају да понуда проузрокује или може да проузрокује сукоб интереса у складу са важећим прописима у БиХ (члан 52. Закона), уговорни орган ће поступити у складу са тим прописима, што укључује и образложено одбијање такве понуде. С тим у вези, понуда ће бити одбијена ако:

- руководиоца уговорног органа или члан управног или надзорног одбора уговорног органа истовремено обавља управљачке послове у привредном субјекту који доставља понуду, или
- ако је руководиоца уговорног органа или члан управног или надзорног одбора уговорног органа истовремено и власник пословног удјела, дионица односно других права на основу којих учествује у управљању, односно у капиталу тог привредног субјекта са више од 20% или
- ако је понуђач директно или индиректно учествовао у техничким консултацијама у припреми поступка јавне набавке, а не може објективно да докаже да његово учешће у техничким консултацијама не ограничава конкуренцију, те да сви понуђачи имају једнак третман у поступку, све у складу са одредбама члана 52. став 5), 6) и 7) Закона о јавним набавкама.

5. ПОДАЦИ О ПОНУДИ

5.1. Начин припреме понуде и садржај понуде

5.1.1. Понуђач сноси све трошкове настале на име припреме и достављања његове понуде. Уговорни орган не сноси никакве трошкове понуђача у поступку јавне набавке. Понуђач је обавезан да припреме понуде у складу са захтјевима и условима који су утврђени у овој тендерској документацији.

5.1.2. Понуда, сви документи и кореспонденција у вези са понудом између понуђача и уговорног органа морају бити написани на једном од службених језика у БиХ, на латиничном или ћириличном писму. Штампана литература, брошуре, каталози или слично које доставља понуђач не морају бити преведени.

5.1.3. Понуда се чврсто увезује на начин да се онемогући вађење или уметање листова. Ако због обима или других објективних околности понуда не може бити израђена на начин да чини цјелину, онда се израђује у два или више дијелова и сваки дио се чврсто увезује на начин да се онемогући накнадно вађење или уметање листова, а понуђач мора у садржају понуде навести од колико се дијелова понуда састоји. Када је понуда израђена од више дијелова, странице се означавају на начин да сваки следећи дио започиње редним бројем којим се наставља редни број странице којим завршава претходни дио. Дијелове понуде као што су узорци, каталози, медији за похрањивање података и сл. који не могу бити увезани понуђач обилежава називом и наводи у садржају понуде као дио понуде.

5.1.4. Све стране понуде морају бити нумерисане на начин да је видљив редни број странице. Ако понуда садржи штампану литературу, брошуре, каталоге који имају изворно нумерисане бројеве, онда се ти дијелови понуде не нумеришу додатно.

5.1.5. Понуда се израђује на начин да чини цјелину и мора бити написана неизбрисивом тинтом. Исправке у понуди морају бити израђене на начин да су видљиве и потврђене потписом понуђача, уз навођење датума исправке. Сви листови понуде морају бити чврсто увезани на начин да се онемогући накнадно вађење или уметање листова, осим гарантних докумената. Понуда неће бити одбачена уколико су листови понуде нумерисани на начин да је обезбјеђен континуитет нумерисања, те ће се сматрати мањим одступањем које не мијења, нити се битно удаљава од карактеристика, услова и других захтјева утврђених у Обавјештењу о набавци и тендерској документацији.

5.1.6. Понуде које нису у складу са овом тендерском документацијом ће бити одбачене као неприхватљиве, све у складу са чланом 68. Закона.

5.2. Садржај почетне понуде

При припреми понуде понуђач се мора придржавати захтјева и услова из Тендерске документације. Понуђач не смије мијењати или допуњавати текст тендерске документације.

Понуђачи требају за почетну понуду доставити најмање следећу документацију:

- 1) Образац за почетну понуду – попуњен у складу са шемом која је дата у Анексу број 1 тендерске документације;
- 2) Образац за цијену почетне понуде - попуњен у складу са шемом која је дата у Анексу број 2 тендерске документације;
- 3) Изјаву овјерену код надлежног органа (орган управе или нотар) о испуњености услова из члана 45. Закона о јавним набавкама БиХ –Анекс број 3 тендерске документације;
- 4) Изјава понуђача из члана 52. Закона о јавним набавкама-Анекс број 4 тендерске документације;
- 5) Списак повјерљивих информација- попуњен у складу са шемом која је дата у Анексу број 5 тендерске документације;
- 6) Оригинал или овјерена копија докумената у сврху доказивања професионалне способности– тачка 4.2.2. тендерске документације;
- 7) Изјаву понуђача о заједничкој понуди – која треба да садржи елементе прописане тачком 4.3.2 Тендерске документације;

ПОНУДЕ ПОНУЂАЧА БИЋЕ ОДБАЧЕНЕ У СЛУЧАЈУ ДА НЕ ДОСТАВЕ ТРАЖЕНЕ ДОКУМЕНТЕ ИЛИ ИХ ДОСТАВЕ НА НЕПОТПУН И НЕПРОПИСАНИ НАЧИН.

5.3. Начин доставе почетне понуде

5.3.1. Почетна понуда се доставља у оригиналу и једној копији, на којима ће читко писати «ОРИГИНАЛ ПОЧЕТНЕ ПОНУДЕ» и «КОПИЈА ПОЧЕТНЕ ПОНУДЕ». Копија понуде мора да садржи сва документа која садржи и оригинал. У случају разлике између оригинала и копије понуде, вјеродостојан је оригинал понуде. Копија понуде се доставља заједно са оригиналом у једној коверти/пакету или у двије одвојене коверте које су упаковане у заједничку коверту / пакет.

5.3.2. Понуда, без обзира на начин доставе, мора бити запримљена у уговорном органу, на адреси наведеној у тендерској документацији, до датума и времена наведеног у тендерској документацији.

Све понуде запримљене након тог времена су неблагоприятне и као такве, неотворене ће бити враћене понуђачу.

5.3.3. Почетна понуда се предаје на протокол уговорног органа или путем поште, на адресу уговорног органа, у затвореној коверти на којој, на предњој страни коверте, мора бити наведено:

Јавно предузеће „Аутопутевни Републике Српске“ д.о.о.
Васе Пелагића 10
78 000 Бања Лука

ПОЧЕТНА ПОНУДА ЗА НАБАВКУ

„Додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој“

Број набавке: 013-2045/16

„НЕ ОТВАРАЈ“

На задњој страни коверте понуђач је дужан да наведе следеће:

Назив понуђача / групе понуђача	
Адреса понуђача / групе понуђача	

5.3.4. Понуђач може измјенити или допунити своју почетну понуду само прије истека рока за достављање понуде. Измјена и допуна почетне понуде се доставља на исти начин као и основна понуда, са обавезном назнаком да се ради о измјени или допуни почетне понуде. Понуђач може у истом року одустати од своје почетне понуде, достављањем писане изјаве. Писана изјава се доставља на исти начин као и понуда, са назнаком да се ради о одустајању од почетне понуде. У том случају почетна понуда ће бити враћена понуђачу неотворена.

5.4. Допуштеност доставе алтернативних понуда

Није допуштена достава алтернативних понуда.

Понуђач може доставити само једну понуду. Није дозвољено да понуђач достави више модалитета понуде.

5.5. Цијена понуде

5.5.1 Понуђачи су дужни доставити попуњен Образац за почетну понуду – Анекс број 1. и Образац за цијену почетне понуде – Анекс број 2, у складу са свим захтјевима који су дефинисани у поменутих анексима у тендерској документацији, за све ставке које су садржане у обрасцу за цијену почетне понуде.

5.5.2. Укупна цијена мора исто бити изражена у Обрасцу за достављање почетне понуде и Обрасцу за цијену почетне понуде. У случају да се цијене из ова два обрасца не слажу, предност се даје цијени без ПДВ-а из Обрасца за цијену почетне понуде.

5.5.3. Цијена понуде у Обрасцу за достављање почетне понуде пише се бројевима и словима. У случају неслагања износа уписаних бројчано и словима, предност се даје износу уписаним словима.

5.5.4. У случају да понуђач пропусти попуњити образац за цијену почетне понуде у складу са постављеним захтјевима, за све ставке које су наведене, његова понуда ће бити одбачена.

5.5.5. Уколико Образац за цијену почетне понуде садржи више ставки, понуђач је дужан дати понуду за све ставке, водећи при томе рачуна да кунан збир цијена свих ставки у обрасцу не може бити 0.

5.6. Начин одређивања цијене понуде

5.6.1. Цијена понуде обухваћа све ставке из обрасца за цијену понуде. Цијена понуде се пише бројкама и словима.

Цијена коју наведе понуђач неће се мијењати у току извршења уговора и не подлијеже било каквим промјенама. Уговорни орган ће као неприхватљиву одбити ону понуду која садржи цијену која се може прилагођавати, а која није у складу са овим ставом.

5.6.2. У Обрасцу за цијену понуде се обавезно наводи цијена понуде (без ПДВ-а), понуђени попуст и на крају цијена понуде са укљученим попустом (без ПДВ-а). Ако понуђач не исказе попуст на прописан начин, сматраће се да није ни понудио попуст.

Уколико понуђач није ПДВ обвезник, не приказује ПДВ и у обрасцу за цијену понуде, на мјесту гдје се уписује припадајући износ ПДВ-а уписује 0,00. Посебно се исказује ПДВ на цијену понуде са урачунатим попустом. На крају се даје вриједност уговора (цијена понуде са укљученим попустом) + ПДВ.

Понуђена цијена треба укључивати све обавезе везане за те услуге, а нарочито:

- све царинске обавезе или порезе на увоз и продају или друге порезе који су већ плаћени или се могу платити;
- све припадајуће индиректне порезе, порезе на продају и друге сличне порезе;
- цијену превоза и шпедитерске услуге;
- осигурање;
- цијену попутних (додатних) услуга наведених у тендерском документу;
- друге трошкове у процесу набавке и испоруке услуга.

5.7. Валута понуде

Све цијене морају бити изражене у конвертибилним маркама (БАН). Понуђачи који своје понуде доставе у некој другој валути ће бити неприхватљиве и као такве биће одбачене. Понуђачају се све празне рубрике у обрасцу предвиђене за исказивање попушта и цијене (без обзира да ли је њихов износ 0).

5.8. Критериј за додјелу уговора

5.8.1. Критеријум додјеле уговора је најнижа цијена технички задовољавајуће понуде.

Уговор се додјелује квалификованом понуђачу који је понудио најнижу цијену технички задовољавајуће понуде.

5.9 Рок важења понуде

Понуде морају важити 60 дана, рачунајући од дана истека рока за достављање понуда. Све док не истекне период важења понуда, уговорни орган има право да тражи од понуђача у писаној форми да продуже период важења њихових понуда до одређеног датума. Понуђач може одбити такав захтјев. Понуђач који пристане да продужи период важења своје понуде и о томе у писаној форми обавијести уговорни орган, продужит ће период важења понуде. Понуда се не смије мијењати. Ако понуђач не одговори на захтјев уговорног органа у вези са продужењем периода важења понуде, сматрат ће се да је понуђач одбио захтјев уговорног органа, те се његова понуда неће разматрати у даљем току поступка.

У случају да је период важења понуде краћи од рока наведеног у тендерској документацији, уговорни орган ће одбити такву понуду у складу са чланом 60. став 1) Закона о јавним набавкама БиХ.

6. ПРЕФЕРЕНЦИЈАЛНИ ТРЕТМАН ДОМАЋЕГ

6.1 Уговорни орган, у овом случају, неће у сврху поређења понуда примјенити преференцијални третман домаћег, јер се ради о само једном позваном понуђачу.

7. ОСТАЛЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

7.1. Мјесто, датум и вријеме за пријем почетне понуде

Почетна понуда се треба доставити на сљедећу адресу: ЈП „Аутопутеви РС“ д.о.о., Васе Пелагића број 10, 78 000 Бања Лука. Рок за достављање почетне понуде је 20.04.2016. године до 12:30 сати.

7.1.1. Понуда запримљена након истека рока за пријем понуда се враћа неотворена понуђачу. Понуђач који понуду достави поштом преузима ризик уколико понуде не стигну до крајњег рока утврђеног тендерском документацијом.

7.1.2. Када понуђач непосредно доставља понуду, измјену понуде, допуну понуде или захтјев за одустајање од понуде, Уговорни орган је обавезан о томе издати писану потврду понуђачу. Поступање са запримљеним понудама се врши на начин прописан чланом 15. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда.

7.2. Мјесто, датум и вријеме отварања почетне понуде

7.2.1. Јавно отварање почетне понуде неће бити. Комисија уговорног органа ће запримљену почетну понуду прегледати у смислу провјере квалификованости понуђача. Уколико се потврди квалификованост понуђача за наставак поступка, Комисија ће прегледати остатак понуде и понуђача позвати на преговоре.

7.2.2. Представник понуђача који жели званично учествовати у преговорима треба прије почетка преговора Комисији доставити пуномоћ за вођење преговора у име привредног субјекта-понуђача.

7.3. Нацрт уговора

Тачком XI Одлуке Народне скупштине број:02/1-021-1179/15 о изради Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку прописано је да ће Уговор о изради плана закључити носилац припреме и правно лице овлашћено за израду докумената просторног уређења тј. у овом поступку набавке понуђач.

8. ОСТАЛИ ПОДАЦИ

8.1. Гаранција за озбиљност понуде

Не тражи се гаранција за озбиљност понуде.

8.2. Гаранција за добро извршење посла

Не тражи се гаранција за добро извршење уговора.

8.3. Достављање коначне понуде

8.3.1 Понуђач који је учествовао у преговорима са уговорним органом ће бити позван да поднесе Коначну понуду.

Рок за достављање коначне понуде и јавно отварање одредиће уговорни орган у Позиву за достављање коначне понуде након обављених преговора. Понуђач или њихови овлаштени представници као и сва друга заинтересована лица могу присуствовати отварању Коначне понуде. Информације које се искажу у току јавног отварања понуда ће се доставити понуђачу путем Записника са отварања понуда, одмах, а најкасније у року од 3 дана.

Коначна понуда мора да садржи:

- образац за достављање коначне понуде попуњен у складу са шемом која је дата у Анексу број 7 ове Тендерске документације
- образац за цијену коначне понуде попуњен у складу са шемом која је дата у Анексу број 8 ове Тендерске документације
- оригинал или овјерену копију правног акта о удруживању у групу понуђача ради учешћа у овом поступку јавне набавке са елементима прописаним тачком 4.3.3 ове Тендерске документације

8.3.2 На јавном отварању коначне понуде саопштиће се сљедеће информације:

- назив понуђача,
- укупна цијена наведена у понуди,
- попуст наведен у понуди, ако је посебно исказан

8.3.3 Представник понуђача који жели званично учествовати на отварању коначне понуде треба прије отварања понуде Комисији доставити пуномоћ за учешће на јавном отварању у име привредног субјекта-понуђача уколико није потписник понуде, односно уписан у судски регистар као лице за заступање. Уколико нема званичне пуномоћи може као и остала заинтересована лица присуствовати јавном отварању, али без права потписа записника или предузимања било којих правних радњи у име понуђача.

8.4. Доношење одлуке о исходу поступка јавне набавке

8.4.1. Уговорни орган ће донијети одлуку о избору најповољнијег понуђача или одлуку о поништењу поступка у року који је одређен тендерском документацијом као период важења понуде, а најкасније у року од 7 (седам) дана од дана истека важења понуде, односно у продуженом периоду рока важења понуде, уколико се он продужи на захтјев уговорног органа. Одлука о резултатима поступка јавне набавке ће бити објављена на веб страници уговорног органа, истовремено са њеним упућивањем понуђачу. Уговорни орган ће објавити „ex-ante“ обавјештење о транспарентности на Порталу јавних набавки.

8.4.2 Понуђач ће бити обавијештени о одлуци уговорног органа о резултату поступка јавне набавке и то најкасније у року од 7 (седам) дана од дана доношења одлуке, и то поштом. Уз обавијештење о резултатима поступка уговорни орган ће доставити понуђачу одлуку о избору најповољније понуде или поништењу поступка, као и записник о оцјени понуда.

8.5. Закључивање уговора и подуговарање

8.5.1. Са изабраним понуђачем носилац припреме тј. Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске закључиће уговор у року од 10 (десет) дана од дана објављивања „ex-ante“ обавијештење о транспарентности на Порталу јавних набавки у складу са чланом 101. став (4) тачка а) Закона о јавним набавкама.

8.5.2. Уговор ће се закључити у складу са условима из тендерске документације и прихваћене понуде и Законом о облигационим односима.

8.5.3. Уговором ће обавезно бити дефинисано да понуђач којем је додијелен уговор нема право да запошљава, у сврху извршења уговора о јавној набавци, физичка и правна лица која су учествовала у припреми тендерске документације или су била у својству члана или стручног лица које је ангажовала комисија за набавке, и то најмање шест мјесеци по закључењу уговора, односно од почетка реализације уговора.

8.6. Заштита права понуђача

8.6.1. Сваки понуђач који има оправдан интерес за уговор о јавној набавци и сматра да је уговорни орган у току поступка јавне набавке извршио повреду Закона и/или подзаконских аката, има право да уложи жалбу на поступак у року који је одређен у члану 101. Закона.

8.6.2. Жалба се изјављује Канцеларији за разматрање жалби путем уговорног органа у најмање три примјерка, у писаној форми директно или препорученом поштанском пошиљком, у роковима прописаним чланом 101. Закона.

8.6.3. Уговорни орган је дужан у року од пет дана од заступања жалбе донијети одговарајућу одлуку по жалби у складу са чланом 100. Закона.

8.6.4. Ако уговорни орган одбаци жалбу закључком због процесних недостатака (жалба неблаговремена, недопуштена или изјављена од неовлаштеног лица) понуђач може изјавити жалбу КРЖ-у у року од 10 дана, од дана пријема закључка.

8.6.5. Ако уговорни орган усвоји жалбу дјелимично или у цјелости, те своје рјешење или одлуку замјени другим рјешењем или одлуком или поништи поступак набавке, понуђач може изјавити жалбу КРЖ-у у року од 5 (пет) дана, од дана пријема рјешења, посредством уговорног органа.

8.6.6. Ако уговорни орган утврди да је жалба неоснована, дужан је у року од 5 (пет) дана, од датума њеног заступања прослједити жалбу КРЖ-у, са својим изјашњењем на наводе жалбе, као и комплетном документацијом везано за поступак против којег је изјављена жалба.

8.7. Повјерљивост документације понуђача

8.7.1. Након јавног отварања понуда ниједна информација везана за испитивање, појашњење или оцјену понуда не смије се откривати ниједном учеснику поступка или трећој особи прије него што се одлука о резултату поступка не саопшти учесницима поступка.

8.7.2. Уговорни орган захтијева од понуђача да у понуди наведу које информације се морају сматрати повјерљивим, по којој основи се сматрају повјерљивим и колико дуго ће бити повјерљиве.

8.7.3. Подаци који се ни у којем случају не могу сматрати овјерљивим су:

- а) укупне и појединачне цијене исказане у понуди;
- б) предмет набавке, односно понуђена роба, од које зависи поређење са техничком спецификацијом и оцјена да ли је понуђач понудио робу у складу са техничком спецификацијом;
- в) докази о личној ситуацији понуђача (у смислу одредби чл. 45-51 Закона).

8.7.4. Ако понуђач означи повјерљивим податке који се у складу са овом тачком тендерске документације не могу прогласити повјерљивим, уговорни орган их неће сматрати повјерљивим, а понуда понуђача неће бити одбијена.

8.7.5. Понуђачи ни на који начин не смију неовлаштено присвајати, користити за своје потребе или прослједити трећим лицима податке, рјешења или документацију (информације, планове, цртеже,

нацрте, моделе, узорке, компјутерске програме и др.) који су им стављени на располагање или до којих су дошли на било који начин у поступку јавне набавке.

8.7.6. Понуђач кој има повјерљиве информације дужан је направити списак (понуђен по шеми која се налази у Анексу број 5 ове тендерске документације) информација које би се требале сматрати повјерљивим.

8.7.7. Уколико понуђач не достави образац или достави непуну образац повјерљивих информација, значи да исте нема и његова понуда по том основу неће бити проглашена неприхватљивом.

8.7.8. Након пријема одлуке о избору најповољнијег понуђача или одлуке о поништењу поступка јавне набавке, а најкасније до истека рока за жалбу, уговорни ће по пријему захтјева понуђача, а најкасније у року од два дана од дана пријема захтјева, омогућити увид у сваку понуду, укључујући документе поднесене у складу са чланом 45. став (2) и 68. став (3) ЗН, осим информација које је понуђач означно као повјерљиве и које се могу сматрати повјерљивим у складу са законом.

8.8. Понуда се не може мијењати, допуњавати, нити повући након истека рока за пријем понуда.

8.9. Неприродно ниска понуђена цијена

8.9.1 Ако уговорни оцијени да су достављене понуде неприродно ниске у односу на понуђене робе, уговорни орган ће писмено захтијевати од понуђача да образложи понуђену цијену. Ако понуђач не понуди основано образложење, које може између осталог садржавати и поређење са цијенама на тржишту, уговорни орган ће одбити такву понуду.

8.9.2. Понуђач је дужан на захтјев уговорног органа да писмено достави детаљне информације о релевантним саставним елементима понуде, укључујући елементе цијене, односно разлоге за понуђену цијену. Уговорни орган ће узети у разматрање објашњења која се на примјерен начин односе на:

- а) економичности процеса производње, пружених услуга или грађевинске методе;
- б) техничких рјешења која су одабрана и/или изузетно повољне услове који су на располагању понуђачу за доставу роба, услуга или извођење радова;
- в) оригиналности роба, услуга или радова које понуђач нуди;
- г) усклађеност са важећим одредбама које се односе на заштиту на раду и радне услове који су на мјесту гдје се испоручује роба, пружа услуга или изводи рад;
- д) могућност да понуђач прима државну помоћ, с тим да понуђач мора доказати да је државна помоћ додијељена у складу са важећим прописима;

8.9.3. Уговорни орган ће обавезно затражити образложење неприродно ниске понуде, у следећим случајевима:

- ако је цијена понуде за више од 50% нижа од просјечне цијене преосталих прихватљивих понуда, ако су примљене најмање три прихватљиве понуде, или
- ако је цијена понуде за више од 20% нижа од цијене другогангиране прихватљиве понуде.

8.9.4. Ово правило не спречава уговорни орган да затражи образложење неприродно ниске понуде и из других разлога прописаних чланом 66. Закона.

8.10. Појашњења понуда

Уговорни орган може од понуђача тражити писменим путем, да у року од 3 (три) дана појасне документе које су доставили у складу са чланом 45. Закона или да доставе оригиналне документе ради поређења са копијама, које су достављене уз понуду, а с циљем отклањања формалног недостатка документа. Уговорни орган може и у другим случајевима затражити од понуђача појашњење достављене понуде.

8.11. Исправка рачунских грешака

Исправка рачунских грешака ће се вршити по члану 17. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда (Службени гласник БиХ 90/14).

9. ОЦЈЕНА ПОНУДЕ И ОКОНЧАЊЕ ПОСТУПКА

9.1 ЕЛЕМЕНТИ УГОВОРА О КОЈИМА ЋЕ СЕ ПРЕГОВАРАТИ И НАЧИН ПРЕГОВАРАЊА

9.1.1 Елементи уговора о којима ће се преговарати у овом поступку су: рок и услови плаћања, начин и услови испоруке документације настале извршењем услуга те други технички, економски и правни аспекти уговора.

9.1.2 Поступку преговарања ће се приступити након достављања почетне понуде и провјере квалификованости понуђача. Уколико Комисија за јавне набавке оцјени да је понуђач квалификован позваће га писаним путем на преговоре.

9.1.3 У поступку преговарања уговорни орган ће водити записник о преговорима. Представник понуђача, прије почетка преговора, мора предати комисији писано овлаштење за преговарање о питањима која су одређена за предмет преговора. Наведено овлаштење мора бити потписано и овјерено од стране законског заступника за представљање понуђача (за групу понуђача потписано од стране водећег члана групе понуђача).

9.1.4 У поступку преговарања не може се понудити виша цијена од цијене исказане у достављеној почетној понуди.

9.1.5 Након проведених преговора понуђач ће бити позван писаним путем да достави коначну понуду сачињену на основу проведених преговора, у року који ће накнадно бити одређен у току преговора.

9.1.6 Понуђач доставља коначну понуду, која се јавно отвара и коју ће уговорни орган прегледати да би се осигурало да је коначна понуда прихватљива. Уговорни орган оцјењује коначну понуду.

ПРИЛОЗИ:

Анекс 1 –Образац за почетну понуду

Анекс 2 –Образац за цијену почетне понуде

Анекс 3 –Изјава из члана 45 Закона о јавним набавкама

Анекс 4 – Образац изјаве из члана 52. Закона

Анекс 5 - Списак повјерљивих информација

Анекс 6- Техничку спецификацију предмета набавке-Пројектни задатак

Анекс 7 – Образац за коначну понуду

Анекс 8 – Образац за цијену коначне понуде

ОБРАЗАЦ ЗА ПОЧЕТНУ ПОНУДУ

страница 1 од 3

Број набавке:013-2045/16

УГОВОРНИ ОРГАН:

Уговорни орган:	ЈП „Аутопутеви РС“ д.о.о. Бања Лука
Адреса:	Васе Пелагића бр.10, Бања Лука

ПОНУЂАЧ*:

(ако се ради о групи понуђача, у рубрици за члана групе потребно је навести назив члана групе, адресу и ЈИБ, а остали наведени подаци се односе на овлашћеног представника групе):

Назив и сједиште понуђача (овлашћени представник групе понуђача) :	
Назив, адреса и ИД број за сваког члана групе понуђача (уколико се ради о групи понуђача):	
Адреса :	
ИД број:	
Број жиро рачуна:	
Да ли је понуђач је у систему ПДВ:	
Адреса за доставу поште:	
Е-маил:	

**Уколико понуду доставља група понуђача, уписују се исти подаци за све чланове групе понуђача, као и када понуду доставља само један понуђач, а поред назива понуђача који је представник групе понуђача уписује се и податак да је то представник групе понуђача. Поуговарач се не сматра чланом групе понуђача у смислу поступка јавне набаве.*

КОНТАКТ ОСОБА (за конкретну понуду):

Име и презиме:	
Адреса:	
Телефон:	
Факс:	
Е-маил:	

ИЗЈАВА ПОНУЂАЧА:

(Уколико понуду доставља група понуђача, онда Изјаву понуђача попуњава представник групе понуђача.)

У поступку јавне набавке, коју сте покренули дана 13.04.2016.године, достављамо вам почетну понуду и изјављујемо сљедеће:

1. У складу са садржајем и захтјевима тендерске документације бр. 013-2045/16 овом изјавом прихватамо њене одредбе у цијелости, без икаквих резерви или ограничења.

2. Овом почетном понудом одговарамо захтјевима из тендерске документације за испоруку Додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој, у складу са условима утврђеним у тендерској документацији, критеријумима и утврђеним роковима, без икаквих резерви или ограничења.

3. Цијена наше почетне понуде (без ПДВ-а) је _____ КМ.

Попуст који дајемо на цијену је _____ КМ.

Цијена наше понуде, са укљученим попустом (без ПДВ-а) је _____ КМ.

ПДВ на цијену понуде (са урачунатим попустом) _____ КМ.

Укупна цијена за уговор са ПДВ-ом је _____ КМ.

У прилогу се налази и образац за цијену наше почетне понуде, који је попуњен у складу са захтјевима из тендерске документације. У случају разлика у цијенама из ове Изјаве и Обрасца за цијену почетне понуде, релевантна је цијена из обрасца за цијену почетне понуде.

5. Ова понуда важи _____ дана, тј до _____ године.

6. Ако наша понуда буде најуспјешнија у овом поступку јавне набавке, обавезујемо се да ћемо доставити доказе о квалификованости, у погледу личне и професионалне способности који су тражени тендерском документацијом и у року који је утврђен, а што потврђујемо изјавама у овој понуди;

Име и презиме лица које је овлаштено да представља понуђача: _____

Потпис овлаштеног лица: _____

Мјесто и датум: _____

Печат предузећа:

САДРЖАЈ ПОНУДЕ

Наша почетна понуда садржи документа означена од 1 до __, и то:

1.

2.

3.

4.

5.

...

Итд.

[Потпис достављених докумената, изјава и образаца са називима истих]

ОБРАЗАЦ ЗА ЦИЈЕНУ ПОЧЕТНЕ ПОНУДЕ – УСЛУГЕ

Број набавке:013-2045/16

Назив набавке: Набавка додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој

Назив понуђача _____

Понуда бр. _____

Редни број	Опис услуге	Јединична цијена у КМ по ставки без ПДВ-а	Укупна цијена у КМ по ставки без ПДВ-а
1.	додатне услуге израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој према Пројектном задатку који је као Анекс број 6 приложен Тендерској документацији		
Укупна цијена у КМ без ПДВ-а:			
Понуст _____%:			
Укупна цијена у КМ са понустом без ПДВ-а:			

М.П.

Потпис овлашћене особе

понуђача
_____**Напомена:**

1. Цијене морају бити изражене у КМ. За сваку ставку у понуди мора се навести цијена.
2. Цијена понуде се исказује без ПДВ-а и садржи све накнаде које уговорни орган треба платити понуђачу. Уговорни орган не смије имати никакве додатне трошкове осим оних који су наведени у овом образцу.
3. У случају разлика између јединичних цијена и укупног износа, исправка ће се извршити у складу са јединичним цијенама.
4. Јединична цијена ставке се не сматра рачунском грешком, односно не може се исправљати.

**ПИСМЕНА ИЗЈАВА
У ВЕЗИ ЧЛАНА 52. СТАВ (2) ЗАКОНА О ЈАВНИМ НАБАВКАМА**

Ја, ниже потписани _____ (Име и презиме), са личнош картом број: _____ издатом од _____, у својству представника привредног друштва или обрта или сродне дјелатности

(Навести положај, назив привредног друштва или обрта или сродне дјелатности),

ИД број: _____, чије сједиште се налази у _____ (Град/општина), _____ на _____ адреси (Улица и број), као

кандидат/понуђач у преговарачком поступку јавне набавке Додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Пријавор, Дервента, Станари и Добој, а којег проводи уговорни орган Јавно предузеће „Аутопутеви Републике Српске“ друштво са ограниченом одговорношћу Бања Лука, за који није објављено обавјештење о јавној набавци а у складу са чланом 52. став (2) Закона о јавним набавкама под пуном материјалном и кривичном одговорношћу

ИЗЈАВЉУЈЕМ

1. Нисам понудио мито ниједном лицу укљученом у процес јавне набавке, у било којој фази процеса јавне набавке.
2. Нисам дао, нити обећао дар, или неку другу повластицу службенику или одговорном лицу у уговорном органу, укључујући и страном службено лице или међународног службеника, у циљу обављања у оквиру службеног овлашћења, радње које не би требало да изврши, или се суздржава од вршења дјела које треба извршити он, или неко ко посредује под таквом подмићивању службеног или одговорног лица.
3. Нисам дао или обећао дар или неку другу повластицу службенику или одговорном лицу у уговорном органу укључујући и страном службено лице или међународног службеника, у циљу да обави у оквиру свог службеног овлашћења, радње које не би требало да обавља, или се суздржава од обављања радњи, које не треба извршити.
4. Нисам био укључен у било какве активности које за циљ имају корупцију у јавним набавкама.
5. Нисам учествовао у било каквој радњи која је за циљ имала корупцију у току предмета поступка јавне набавке.

Давањем ове изјаве, свјестан сам кривичне одговорност предвиђене за кривично дјело давање мита и друга кривична дјела против службене и друге одговорне дужности утврђене у кривичним законима Босне и Херцеговине.

Изјаву дао:

М.П. _____ Мјесто и датум давања изјаве:

Потпис и печат надлежног органа:

МЕМОРАНДУМ ПОНУЂАЧА

Анекс 5

ПОВЈЕРЉИВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Информација која је повјерљива	Бројеви страница с тим информацијама у понуди	Разлози за повјерљивост тих информација	Временски период у којем ће те информације бити повјерљиве

Напомена:

Подаци који се ни у којем случају не могу сматрати повјерљивим су: (члан 11.ЗН)

- а) укупне и појединачне цијене исказане у понуди;
- б) предмет набавке, односно понуђена роба, од које зависи поређење са техничком спецификацијом и оцјена да ли је понуђач понудио робу у складу са техничком спецификацијом;
- в) докази о личној ситуацији понуђача (смислу одредби чл. 45-51 Закона).

М.П.

Потпис овлашћене особе
понуђача

СПЕЦИФИКАЦИЈА ДОДАТНИХ УСЛУГА ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК

САДРЖАЈ :

1. Општи подаци о предмету набавке
2. Предмет, задатак и сврха израде Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој
3. Садржај, форма и динамика израде Плана парцелације за аутопут Бањалука -Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и град Добој

1. Општи подаци о предмету набавке

Законом о јавним путевима (Сл.Гл. РС, број 89/13) у члану 16. став 3. прописано је да ЈП "Аутопутеви Републике Српске" врши управљање и повјеравање послова грађења, реконструкције и заштите ауто-путева и брзих путева, а у члану 18. став в) као једна од дјелатности дефинисана је активност обезбјеђивања пројектне и друге документације за изградњу, реконструкцију или рехабилитацију ауто-путева, брзих путева, путних објеката и објеката за наплату путарина.

Из законских одредби произилази да је дужност ЈП "Аутопутеви Републике Српске" да планира, пројектује, изгради, одржава и усавршава мрежу аутопутева и брзих путева, са свим потребним елементима и у складу са важном законском регулативом.

ЈП "Аутопутеви Републике Српске" у циљу извршавања обавеза из своје дјелатности је покренуло реализацију пројекта изградње аутопута Бањалука-Добој. Током јуна 2009.год. израђени су Планови парцелације и урбанистичко-технички услови за изградњу аутопута Бањалука-Добој на територији општина Лакташи, Прњавор, Дервента и дионица Добој и исти су усвојени на сједицима Скупштина локалних заједница. У току израде главног пројекта, због оптимизације идејног пројекта, дошло је до разлика у планским и пројектантским рјешењима те је покренута израда Измјене и допуне плана парцелације за изградњу аутопута Бањалука-Добој, на територији општина Прњавор, Дервента, Добој и Лакташи. Након спроведених поступака јавне набавке са фирмом „Пројект“ а.д. Бањалука закључен је уговор 29.07.2013. год. за израду Измјене и допуне плана парцелације за изградњу аутопута Бањалука-Добој, на територији општина Прњавор, Дервента и Добој, а за територију општине Лакташи закључен је уговор 09.09.2014.год. По овим уговорима инвеститору су испоручени Преднацрти Измјене и допуне плана парцелације за изградњу аутопута Бањалука-Добој, за општине Прњавор, Дервента, Станари и град Добој у јулу мјесецу 2015.год., а за општину Лакташи у новембру 2015.год.

Народна Скупштина Републике Српске је на иницијативу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске на Шестој сједници одржаној 8. октобра 2015.год. донијела на основу Закона о уређењу простора и грађењу (Сл.гл. Републике Српске бр. 40/13) Одлуку о изради плана парцелације за ауто-пут Бањалука-Добој по скраћеном поступку (бр. 02/1-021-1179/15).

2. Предмет, задатак и сврха израде Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој

Предмет Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој је дефинисање свих потребних услова за изградњу и безбједно коришћење аутопута и осталих постојећих и планираних садржаја и инфраструктуре унутар предметног обухвата.

База за израду Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој је Преднацрт Измјене и допуне плана парцелације за изградњу аутопута Бањалука-Добој, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој (у складу са главним пројектом), а исти се израђује на ажурним геодетским и катастарским подлогама које у име носиоца припреме плана (тј. Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске) прибавља инвеститор Плана од надлежне институције, а све у складу са Законом о уређењу простора и грађењу (Сл.гл. Републике Српске бр. 40/13), Правилником о изради и доношењу докумената просторног уређења по скраћеном поступку (Сл.гл. Републике Српске бр. 69/13), Одлуком о изради плана парцелације за ауто-пут Бањалука-Добој по скраћеном поступку (бр. 02/1-021-1179/15), те другом важећом законском регулативом и стандардима којима су дефинисани односи у простору.

Потребно је дефинисати све техничке и урбанистичке параметре за израду аутопута, измјештање далековода, регулације водотока, остваривање континуитета магистралних, регионалних и локалних путева у зони укрштања са трасом аутопута, као и прибавити све потребне сагласности и мишљења потребна у поступку израде и за усвајање Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој.

Сврха израде Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој је усаглашавање пројектантских рјешења међусобно и са окружењем, са постојећим и планирним садржајима у зони утицаја изградње аутопута Бањалука-Добој, добијање локацијских услова за изградњу аутопута у складу са рјешењима из техничке документације, рјешавање имовинско правних односа те добијање коначне грађевинске дозволе за изградњу аутопута и пратеће инфраструктуре и пројектованих рјешења према главном пројекту.

3. Садржај, форма и динамика израде Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој

При изради Плана парцелације за аутопут Бањалука-Добој по скраћеном поступку, за општине Пријавор, Дервента, Станари и град Добој потребно је у свему поштовати важеће законе, стандарде, правилнике и нормативе који уређују предметну област, а све у складу са :

- Законом о уређењу простора и грађењу (Сл.гл. Републике Српске бр. 40/13),
- Правилником о начину израде, садржају и формирању докумената просторног уређења (Сл.гл. Републике Српске бр. 69/13),
- Правилником о изради и доношењу докумената просторног уређења по скраћеном поступку (Сл.гл. Републике Српске бр. 69/13).
- Одлука Народне скупштине Републике Српске број: 02/1-021-1179/15 од 08.10.2015.године о изради Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број:87/15).

ИЗЈАВА ПОНУЂАЧА:

(Уколико понуду доставља група понуђача, онда Изјаву понуђача попуњава представник групе понуђача.)

У поступку јавне набавке, коју сте покренули дана 13.04.2016.године, достављамо вам коначну понуду и изјављујемо слиједече:

1. Цијена наше коначне понуде (без ПДВ-а) је _____ КМ.
 Попуст који дајемо на цијену је _____ КМ.
 Цијена наше понуде, са укљученим попустом је _____ КМ.
 ПДВ на цијену понуде (са урачунатим попустом) _____ КМ.
 Укупна цијена за уговор је _____ КМ.

У прилогу се налази и образац за цијену наше коначне понуде, који је попуњен у складу са захтјевима из тендерске документације. У случају разлика у цијенама из ове Изјаве и Обрасца за цијену коначне понуде, релевантна је цијена из обрасца за цијену коначне понуде.

2. Ова понуда важи _____ дана, тј до _____ године.
3. Ако наша понуда буде најуспјешнија у овом поступку јавне набавке, обавезујемо се да ћемо доставити доказе о квалификованости, у погледу личне и професионалне способности који су тражени тендерском документацијом и у року који је утврђен, а што потврђујемо изјавама у овој понуди;

Име и презиме лица које је овлаштено да представља понуђача: _____

Потпис овлаштеног лица: _____

Мјесто и датум: _____

Печат предузећа: _____

ОБРАЗАЦ ЗА ЦИЈЕНУ КОНАЧНЕ ПОНУДЕ – УСЛУГЕ

Број набавке:013-2045/16

Назив набавке: Набавка додатних услуга израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој

Назив понуђача _____

Понуда бр. _____

Редни број	Опис услуге	Јединична цијена у КМ по ставки без ПДВ-а	Укупна цијена у КМ по ставки без ПДВ-а
1.	додатне услуге израде Плана парцелације за аутопут Бања Лука-Добој по скраћеном поступку за општине Прњавор, Дервента, Станари и Добој према Пројектном задатку који је као Анекс број 6 приложен Тендерској документацији		
Укупна цијена у КМ без ПДВ-а:			
Понуст _____%:			
Укупна цијена у КМ са понустом без ПДВ-а:			

М.П.

Потпис овлашћене особе

понуђача
_____**Напомена:**

1. Цијене морају бити изражене у КМ. За сваку ставку у понуди мора се навести цијена.
2. Цијена понуде се исказује без ПДВ-а и садржи све накнаде које уговорни орган треба платити понуђачу. Уговорни орган не смије имати никакве додатне трошкове осим оних који су наведени у овом обрасцу.
3. У случају разлика између јединичних цијена и укупног износа, исправка ће се извршити у складу са јединичним цијенама.
4. Јединична цијена ставке се не сматра рачунском грешком, односно не може се исправљати.